

JORGE BORONAT

Nikdy som nebol šťastnejší

Pedro Ballester Arenas

Nikdy som nebol šťastnejší

Pedro Ballester Arenas

JORGE BORONAT

Nikdy som nebol šťastnejší

Pedro Ballester Arenas

Copyright © 2023 by Jorge Boronat
All rights reserved.

Z anglického originálu:
I've Never Been Happier: Pedro Ballester Arenas

Fotografie © Opus Dei Information Office for Britain

Vydal © Zachej.sk, 2025
Grafika © Lýdia Valter

Preklad: Zachej.sk
Lektori prekladu: Pavol Petrík
Mgr. art. Andrej Matis, PhD.

Redaktorka: Lenka Adamčíková Kostolanská
Jazyková korektúra: Martina Kostolanská

Biblické citáty sú uvedené podľa oficiálneho katolíckeho
prekladu Svätého písma (SSV, 2023).

ISBN 978-80-8211-894-3

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie
sa nesmie reprodukovať v žiadnej podobe ani žiadnym
spôsobom (elektronicky, mechanicky, fotokópiami ani iným
spôsobom) bez súhlasu vlastníka autorských práv.

Predslov k slovenskému vydaniu

Stojí za to prečítať si túto knihu v tom oceáne informácií, ktoré nás zaplavujú ako mohutné cunami? Ako hovorí Aristoteles, nie všetci ľudia vedia, kde nájsť šťastie, no všetci – áno, úplne všetci – šťastie hľadajú. Práve o štastí je táto knižka.

Nie, nejde o filozofickú esej ani teologický traktát. Kniha, ktorú držíte v rukách, v sebe ukrýva príbeh – veľmi konkrétny príbeh jedného obyčajného chlapca.

Pedro Ballester nikdy nemyslel na to, že by sa mal stať hrdinom. Bol to úplne obyčajný chalan, ktorý chcel byť pilotom, hrával sa na počítači a mal rád whisky. Avšak ešte radšej mal Boha, ľudí okolo seba a život ako taký. Nežil ako exotický hmyz zatvorený v teráriu, ale v tom istom svete ako my. Patrilo k tomu aj to, že ho „balili“ jeho spolužiačky a jeho spolužiaci ho ponúkali marihuanou. Taký je svet, v ktorom žijeme.

Stojí teda za to čítať knihu o niekom, kto bol úplne normálny? Áno. Nejde totiž o to, že Pedro bol normálny, ale skôr o to, že uprostred tohto normálneho a veľmi nedokonalého sveta ako normálny a nedokonalý chalan dokázal byť šťastný. A to nie je zas tak úplne normálne.

Navyše, Pedro to dokázal nielen uprostred bežných okolností, ale aj napriek agresívnej a bolestnej rakovine,

ktorá ho zasiahla ako veľmi mladého. Napriek nej, alebo možno práve (aj) vďaka nej. To sú záhady života a smrti, ktorých sa všetci – aspoň implicitne – dotýkame každý okamih našej existencie a s ktorými sa snažíme vysporiadať.

Áno, Pedro dokázal byť šťastný napriek rakovine. Ako povedal on sám, *nikdy nebol šťastnejší*. Vedieť (skôr prakticky než teoreticky), ako byť šťastný napriek okolnostiam, je presne to, po čom všetci chtiac-nechtiac túžime. Asi aj preto prišlo na Pedrov pohreb v roku 2018 nespočetne veľké množstvo priateľov, známych a... aj neznámych.

Pedro, normálny 21-ročný chalan, za sebou zanechal niečo veľmi cenné. Jeho život sa stal konkrétnym a hmatateľným dôkazom toho, že aj dnes – tu a teraz, napriek všetkým okolnostiam – je možné naučiť sa byť šťastným. Vďaka uvedomovaniu si blízkosti Toho, kto nad nami bdie, a radikálnej odovzdanosti vlastnému životnému poslaniu.

To je niečo, čo kresťania nazývajú svätosť.

ANDREJ MATIS
kňaz Prelatúry Opus Dei

Predhovor

Pedro Ballester zomrel ako dvadsaťjedenročný. Príbeh tohto mladého muža svedčí o veľkosti jeho ducha, ktorá presahovala jeho vek, a o skutočne dobre prežitom živote. Keď mu počas štúdia na univerzite diagnostikovali agresívnu formu rakoviny, naďalej žil s neochabujúcou energiou a zaujímal sa o druhých. Nikto by z jeho správania neuhádol, akú bolesť, utrpenie a ťažkosti dennodenne znášal. Úsmev a srdečnosť, s ktorou prijímal iných, odrážali jeho mimoriadnu vnútornú silu a krásu ducha.

Bol to muž veľkej viery a hlbokej pokory. Nikomu z tých, ktorí ho poznali, neunikla jeho výnimočná schopnosť milovať Boha a pomáhať ľuďom, ktorí to potrebovali. Starosť o vlastné trápenie nebola ničím v porovnaní so starostlivosťou, ktorú prejavoval druhým – najmä svojej rodine, priateľom a tým, s ktorými sa stretával počas svojej liečby. Najviac trpel pre tých, ktorí sa trápili pre neho. On sa so svojou situáciou vyrovnal. Jeho viera a radostná povaha mu nedovolili podľahnúť beznádeji či porážke. Vedel, komu uveril a komu zveril svoj život – bez ohľadu na to, aké náročné boli jeho okolnosti.

Pedrove posledné dni poznačilo intenzívne utrpenie. No zároveň boli naplnené veľkým hrdinstvom a zmyslom pre humor. Nikdy by druhým nedovolil, aby ho naviedli na sebaľútosť. Jeho jednoduchosť, úsmev a jas v očiach prezrádzali hlboké tajomstvo, v ktorom sa jeho

utrpenie očividne premieňalo. Pedro vedel, že Pánovi nie je jeho bolesť cudzia, a preto ju spolu s ním obetoval za pápeža a za Cirkev.

Keď na neho teraz spomínam a vybavujem si jeho posledné mesiace, najviac ma zasahuje jedna žiarivá skutočnosť. Udivuje ma sloboda, ktorú tak jasne prežíval, keď sa celým srdcom odovzdal do služby Kristovi až do samého konca. Jedným z prejavov tejto slobody bol, samozrejme, jeho úžasný pokoj. Pred našimi očami sa Pedro – v Kristovi a skrze Krista – stal mladým mužom nesmiernej duchovnej veľkosti.

20. decembra 2022

† kardinál ARTHUR ROCHE

Úvod

Pedro absolvoval tri dlhé roky liečby, chemoterapie, cestovania, pobytov v nemocnici, bolesti a utrpenia. Niekoľko týždňov pred svojou smrťou sa rozprával s Tomom, pätnásťročným chlapcom, ktorý sa rozhodol nasledovať svoje povolanie ako numerár Opus Dei. Pedro sa ho tichým hlasom opýtal: „Si šťastný?“ „Áno, som,“ odpovedal Tom. Potom s úprimným záujmom položil Pedrovi tú istú otázku: „A čo ty?“

Pedro sa usmial a presvedčivo vyhlásil: „Nikdy som nebol šťastnejší.“

Tri roky predtým, len niekoľko mesiacov po vstupe do Opus Dei, išiel do nemocnice pre bolesti chrbta. V predchádzajúcich mesiacoch sa zhoršovali a stali sa takmer neznesiteľnými. Počas vianočných sviatkov v roku 2014 mu diagnostikovali rakovinu kostí v panve. Keď sa dozvedel túto správu a uvedomil si zármutoť svojich rodičov, povedal im: „Vždy ste ma učili, že Ježiš sa delí o kríž so svojimi priateľmi. Už som mu odovzdal vlastný život, keď som povedal *áno* svojmu povolaniu.“

Pedro zomrel 13. januára 2018 vo veku dvadsaťjeden rokov. Zanechal nezmazateľnú stopu v tisíckach duší. Na jeho pohrebe v preplnenom kostole koncelebrovalo viac než tridsať kňazov. Arcibiskup Arthur Roche počas pohrebu povedal:

„[Pedro] sa dotkol životov mnohých – a on si to zväčša ani neuvedomoval. Dotýkal sa ich svojou trpezlivou, radostnou a láskyplnou vytrvalosťou, ktorá bola naplnená vierou. Prejavoval ju počas posledných troch rokov svojej choroby, ktorú znášal bez sťažovania sa a s obdivuhodnou odvahou. Svedčil tak o kráse života v každom jeho štádiu a stave. Stal sa tak veľkým príkladom a povzbudením pre všetkých, ktorí boli pri ňom...

Pedrito sa zaviazal k celibátu ako laický člen Opus Dei so štedrosťou, ktorá je taká charakteristická pre obdobie mladosti. Nemohol vtedy tušiť, akým spôsobom ho Pán povolá nasledovať jeho kroky – a to až po účasť na jeho kríži a obete za druhých. No vieme, že každé ráno, aj keď len z nemocničného lôžka, pobožkal zem a vyslovil slová archanjela Michala: *„Serviam!“* – *„Budem slúžiť!“* A skutočne slúžil – s veľkodušnosťou, trpezlivosťou a dobrou náladou.“

Keď som sa raz s Pedrom rozprával o tom, že by mohol zomrieť mladý, povedal mi: „Skôr či neskôr... no a čo? Ak sme odovzdali svoj život Bohu, odovzdali sme mu aj svoju smrť, však? Som v Božích rukách. Niet lepšieho miesta, kde by som mohol byť.“

Môj učiteľ literatúry zvykol hovoriť, že za dobrú knihu považuje takú, na ktorej konci si praje, aby ju bol sám napísal. Napadá mi, že aj život je dobrý vtedy, keď si na jeho konci želáme, aby sme ho prežili my sami. Knihy, ktoré sú už napísané, sa nemôžu kopírovať bez rizika, že

vás obvinia z plagiátorstva. Napodobňovať životy však nie je zločin a nikto vás nemôže udať za to, že ich kopírujete. V skutočnosti sám Ježiš pozýval svojich učeníkov, aby ho nasledovali. Všetci svätí sa snažili napodobňovať Kristov život – a práve preto boli ich životy také krásne.

Avšak napodobňovať Kristov život znamená aj napodobňovať jeho smrť. Nezáleží na tom, či ide o rakovinu, infarkt, nehodu alebo pokojný odchod z tohto sveta na lôžku vo veku sto rokov – smrť kresťana sa vždy odohráva na vrchu kalvárie.

Žalmista hovorí: „V Pánových očiach má veľkú cenu smrť jeho svätých“ (Ž 116, 15). Tí, ktorí boli svedkami Pedrovej smrti, to videli na vlastné oči. Bola to vzácna smrť. Aké milé je Bohu, keď jeho deti odchádzajú z tohto sveta takýmto spôsobom! Umierať tak, ako si on praje!

Tí z nás, ktorí boli pri Pedrovi počas jeho posledných rokov, mohli pozorovať, ako duchovne dozrieval. A to až do bodu, keď sa úplne stotožnil s Božou vôľou. Nešlo o ľahkú cestu a Pedro nebol vždy bez chyby. Niekedy ho utrpenie privádzalo ku sklúčenosti. Občas sa nahneval na iných alebo mu bolo obzvlášť ťažké tráviť čas s niektorými ľuďmi, pričom ho znechucovali jeho vlastné slabosti aj ich nedokonalosti. Svätosť však nespočíva v bezchybnosti, ale v tom, že človek sa v boji nikdy nevzdá. Pedrov boj videlo mnoho ľudí, ktorí v tejto knihe prinášajú svoje svedectvá.

Na týchto stránkach nájdete príbehy a spomienky na Pedra. Sú zostavené zo svedectiev a rozhovorov s ľuďmi, ktorí ho poznali, z jeho vlastných poznámok, odkazov, denníkových zápiskov, ako aj z rozprávania tých, ktorí

s ním žili. Predovšetkým jeho rodičov, Pedra a Esperanzy, a jeho dvoch bratov, Carlosa a Javiera, bez pomoci ktorých by nebolo možné zozbierať potrebný materiál. Táto kniha je prejavom mojej vďaky Pedrovej rodine za to, že nám ho dovolila spoznať a delila sa s nami o jeho život. Rovnako by som chcel poďakovať všetkým, ktorí sa so mnou podelili o svoje spomienky, keďže s Pedrom žili a sprevádzali ho počas jeho choroby.

Kniha, ktorú držíte v rukách, nie je historickou kronikou, ale skôr zbierkou spomienok. Sú usporiadané viac podľa tém než podľa časovej následnosti. Ich poradie však v základných rysoch rešpektuje chronológiu Pedrovho života. Tieto spomienky vám priblížia jeho zápasy. Boj duše o svätosť je vždy veľkolepou cestou. Tí z nás, ktorí sledovali Pedrovu životnú púť, boli svedkami jeho víťazstiev i prehier, slz i úsmevov, sklamaní aj radostí. Videli sme ho hnevať sa aj radovať, pochybovať i dôverovať, ďakovať aj prosieť o odpustenie... Videli sme ho žiť i zomierať. Byť svedkom takejto odysey duše, ktorá zápasí, trpí a víťazí, je privilégium. Je to dar, ponaučenie, ale aj zodpovednosť.

Pedro zomrel v skorých ranných hodinách v sobotu – v deň Panny Márie, našej Matky. Keď odchádzal do večnosti, tí, ktorí boli pri ňom, sa modlili *Zdravas'*, *Kráľovná*. Posledný raz vydýchol práve vo chvíli, keď z úst jeho milovaných zazneli slová: „A preto teda, Orodovnica naša, obráť k nám tie svoje premilosrdné oči.“

Panna Mária urobila pre svojho syna Pedra to, čo pre Ježiša: sprevádzala ho až do konca a potom ho vzala do svojho náručia.

Ona znásobí účinok jeho života a smrti.